

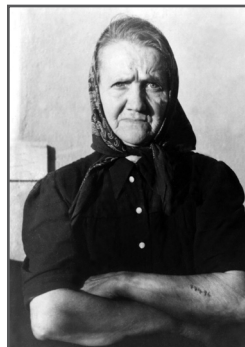
Življenjska zgodba

Frančiške Ambrožič, rojene Iskra

Frančiška je bila rojena 21. januarja 1881 v Bohinjski Bistrici. Njeni starši so se preselili na Jesenice. Zaposlila se je v železarni in se kmalu poročila na Hrušico. V zakonu je imela 11 otrok. Mož Janez ji je umrl leta 1939.

Že ob novem letu 1941 so se pri naši mami oglasili prvi partizani, sodelavci njenih sinov. Od takrat dalje je imela z njimi zvezo cela družina. Njeni sinovi so v tej zimi izvedli dve sabotažni akciji, kar je bilo ob večji izdaji aktivistov usodno za celo družino. Ambrožičeva mama je bila 17. julija 1942 odpeljana v Begunje, kjer je bila zaslišana od gestapa. Ker od nje niso ničesar izvedeli, so jo oklofotali. Že 27. julija 1942 so bili njeni štirje sinovi ustreljeni skupaj s Hruščani na Belem polju pri Hrušici. To je bil nepopisen šok za vse žene in otroke, najbolj pa za Ambrožičevo mamo, ki jih ni nikoli pozabila in prebolela.

Na transport je šla 3. novembra 1942. Z njo sta bili še hčerka Matilda in dve snahi. V Ravensbrück so prispele 15. novembra 1942. Tam so morale najstarejše žene na bloku ves dan plesti nogavice za vojake. V zimi 1943 so pogosto zbiralali slabotne za krematorij. 3. februarja 1944 bi morali poslati 800 obsojenk v Berlin, toda vodstvo, ki je svoje ščitilo, je izbralo 260 Poljakinj, 150 Čehinj in 15 starejših Slovenk ter jih obsodilo na smrt. Kaznjenke iz pisarn so izdale to skrivnost in nastal je pravi upor. Prepeljali so jih v kopalnico, naslednji dan pa so jih v Firstenbergu naložili na živinske vagone in odpeljali v uničevalno taborišče Majdanek na Poljskem. Tu niso bile dobro sprejete zaradi poljskih partizanov in morale so nazaj v Lublin, nato pa v Auschwitz. Tam so bile cele dneve zunaj na dežju in v mrazu do januarja 1945, ko je bilo taborišče razpuščeno. Tako so prišle nazaj v taborišče Ravensbrück le še štiri od petnajstih. Takoj so morale dalje v taborišče Uckermark, od koder so jih postopoma vozili v krematorij. Tri dni so stale bose v kopalnici. Februarja 1945 je z zadnjo skupino prišla tudi naša mama v ograjen blok. Od tu jo je odpeljala naša policajka v novo taborišče, k meni in njeni hčerki Matildi. Tri dni smo jo skrivale in z njo delile svoje skromne obroke. Naša slovenska predelavka ji je pomagala priti v obrat, kjer je šivala manjše kože za kožuhe. Zadnje mesece je tudi k nam pogosto prihajala komisija in odbirala slabotne za krematorij. Mamo smo našminkale in tako je kar dobro korakala mimo njih. Kasneje smo jo skupaj z nekim češkim dekletom, ki je imelo krajšo nogo, skrile v smetnjak. Vanj smo skrile slamarico in jima pripravile ležišče tako, da se ni nič videlo. Tako smo jo skrile šestkrat. Bile smo vesele, da je naša mama preživela.

Ambrožičeva mama
leta 1950
(Fototeka GMJ)

Ko so začeli prazniti naše taborišče, smo zadnje odšle Slovenke. 28. aprila 1945 ponoči smo nepretrgoma hodile 40 kilometrov. Naslednji večer nas je 32 pobegnilo v gozd, kjer smo počakale ruske vojake. Nazaj smo hodile 380 kilometrov. Naša mama je zdržala ves ta napor, a ko smo prišle do železniške postaje, se ni zmogla povzpeti na tovorni vlak, ki je ustavil na postaji. Tudi sama sem sestopila in ostala z njo v zbirnem taborišču. V tem času je v zbirnem taborišču dobila preko 70 turov, ki jih je herojsko prenašala. Mesec kasneje sva se vrnili domov. V žalovanju za sinovi je umrla leta 1956 v starosti 75 let. V spomin nanjo nosi njeno ime vrtec na Hrušici.

Objava

V zadoščenje za oborožene napade, ki so jih banditi v zadnjem času izvršili pri vaseh Birnbaum in Duplach ter za umor policijskega oficirja pri vasi Feistritz, so bile spodaj navedene osebe

ustreljene.

Umorjeni so bili člani zločinskih tolp ali v zvezi z njimi ter so jih podpirali z obvestili, živili itd. odnosno so njih napade omogočili s tem, da so opustili predpisane prijave o njih bi-vališčih in njih delovanju.

Roj.:	Wohnhaft - Stan.:	Ochoren - Roj.:	Wohnhaft - Stan.:
925	Birnbaum	8. 2. 1916	Feldendorf
808	Birnbaum	94. 4. 1912	Terslau
1921	Birnbaum	20. 1. 1922	
1910	Birnbaum	9. 2. 1920	Osnale
1906	Birnbaum	27. 4. 1920	Priatov
1922	Birnbaum	28. 2. 1916	Gr. Marnsburg
1912	Birnbaum	22. 5. 1911	Stain
1904	Asaling	10. 11. 1921	
1912	Asaling	5. 12. 1912	Ochsenberg
1910	Asaling	1. 10. 1920	Ochsenberg
1906	Birnbaum	30. 9. 1917	Leit
1906	Birnbaum	15. 8. 1908	Krainburg
1921	Birnbaum	10. 10. 1906	Krainburg
1914	Asaling	12. 12. 1908	Leit
1918	Birnbaum	10. 6. 1905	Ottetach
1916	Birnbaum	12. 8. 1909	Krainburg
1924	Birnbaum	8. 1. 1910	Duplach
1922	Birnbaum	20. 1. 1904	Ochsenberg
1911	Birnbaum	28. 5. 1920	Radenstorf
1921	Polle	5. 2. 1920	Ober-Duplach
1911	Karner-Vellach	2. 4. 1923	Ober-Duplach
1921	Birnbaum	12. 5. 1906	Ober-Duplach
1905	Birnbaum	20. 6. 1920	Ober-Duplach
1922	Birnbaum	23. 12. 1920	Raden
1913	Jauerburg	5. 10. 1902	Priatov
1921	Birnbaum	11. 8. 1921	Duplach
1903	Karner-Vellach	13. 2. 1920	Priatov
1909	Birnbaum	10. 6. 1920	Priatov
1892	Birnbaum	17. 7. 1877	Priatov
1899	Birnbaum	21. 10. 1904	Priatov
1913	Birnbaum	19. 1. 1906	Priatov
1922	Birnbaum	18. 10. 1905	Priatov
1922	Birnbaum	13. 9. 1920	Raden
1919	Birnbaum	17. 4. 1912	Leit
1917	Birnbaum	3. 2. 1925	Leit
1912	Asaling	14. 2. 1924	Savje
1911	Asaling	94. 3. 1920	Leit
1907	Asaling	27. 6. 1905	Leit
1904	Birnbaum	20. 8. 1904	Leit
1911	Leit	9. 2. 1925	Birnbaum
1914	St. Veit	8. 6. 1920	Leit
1925	Reppe	94. 3. 1920	Leit
806	Liesing	8. 2. 1906	Ober-Duplach
1926	Jauerburg	17. 9. 1914	Priatov
300			

Razglas o usmrtitvi talcev in spomenik na Belem polju
(Fototeka GMJ)